

Др Милан Петровић

Др Милош Прица

**ПОСЕБНО УПРАВНО ПРАВО СА
МЕЂУНАРОДНИМ УПРАВНИМ ПРАВОМ**

Ниш 2020.

ПОСЕБНО УПРАВНО ПРАВО
СА МЕЂУНАРОДНИМ УПРАВНИМ ПРАВОМ

Аутори:

Проф. др Милан Петровић

Доц. др Милош Прица

Рецензенти:

Проф. др Ратко Марковић

Проф. др Предраг Димитријевић

Проф. др Сретен Југовић

Издавач:

Правни факултет Универзитета у Нишу

Технички уредник:

Владимир Благојевић

Штампарија:

Медивест Ниш

Тираж :

100

ISBN 978-86-7148-270-7

Садржај

ДЕО ПРВИ	1
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ПОСЕБНОГ УПРАВНОГ ПРАВА	1
Одељак 1.....	3
ПОЈАМ УПРАВЕ. ПРЕТХОДНА РАЗМАТРАЊА	3
Одељак 2.....	18
УПРАВНИ АКТ КАО ПОЈАМ ПОЗИТИВНОГА ПРАВА.ПИТАЊЕ ТАКОЗВАНЕ „ИЗВРШНЕ ВЛАСТИ”	18
Одељак 3.....	25
ПОЈАМ, ПРЕДМЕТ И МЕТОД ПОСЕБНОГ УПРАВНОГ ПРАВА.....	25
Одељак 4.....	28
ИЗВОРИ ПОСЕБНОГ УПРАВНОГ ПРАВА	28
§ 1 – НАЧЕЛО ЗАКОНИТОСТИ И ПРАВНЕ ДРЖАВЕ.....	28
§ 2 – ОДНОС ЗАКОНА О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ И ПОСЕБНИХ ЗАКОНА	32
§ 3 – ПОДЗАКОНСКИ ОПШТИ ПРАВНИ АКТИ.....	37
§ 4 – СУДСКА ПРАКСА (ЈУДИКАТУРА).....	38
§ 5 – ОБИЧАЈНО ПРАВО.....	43
§ 6 – ПРАВНИ ПРИНЦИПИ (ПРАВНА НАЧЕЛА).....	44
 ДЕО ДРУГИ	49
ЛИЧНО УПРАВНО ПРАВО	49
Одељак 1.....	51
ПОЛИЦИЈСКО ПРАВО	51
§ 1 – ПОЈАМ ПОЛИЦИЈЕ.....	51
§ 2 – УСТРОЈСТВО И ВРСТЕ ПОЛИЦИЈЕ У ТЕОРИЈИ И У УПОРЕДНОМ ПРАВУ.....	58
§ 3 – ЖАНДАРМЕРИЈА И ЊОЈ СЛИЧНИ ОБЛИЦИ ПОЛИЦИЈЕ.....	59
§ 4 – УСТРОЈСТВО ПОЛИЦИЈЕ БЕЗБЕДНОСТИ У ПРАВУ СРБИЈЕ.....	64

§ 5 – ПОЛИТИЧКА ПОЛИЦИЈА	68
5.1. ОПШТИ И УПОРЕДНОПРАВНИ АСПЕКТИ ПОЛИТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ.....	68
5.2. ИСТОРИЈАТ ПОЛИТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ У НАШОЈ ЗЕМЉИ.....	92
5.2.1. Политичка полиција у Краљевини Југославији	92
5.2.2. Политичка полиција у Недићевој Србији	93
5.2.3. Политичка полиција у оквиру Титових партизанских јединица и у оквиру једнопартијскога режима	113
5.3. КОНЦЕПТ ПОЛИТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ ПОЧЕВ ОД 2000. ГОДИНЕ	118
5.4. БЕЗБЕДОНОСНО-ИНФОРМАТИВНА АГЕНЦИЈА (БИА)	121
5.5. НАДЗОР НАД РАДОМ СЛУЖБИ БЕЗБЕДНОСТИ	123
§ 6 – ПОЛИЦИЈСКА ОВЛАШЋЕЊА И ИНДИВИДУАЛНЕ СЛОБОДЕ.....	125
§ 7 – ДИСЦИПЛИНСКА И ИМОВИНСКА ОДГОВОРНОСТ ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА.....	135
§8 – РАДНИ ОДНОСИ У ПОЛИЦИЈИ.....	138
Одељак 2.....	143
ДРЖАВЉАНСТВО И ПОЛИЦИЈСКЕ СИТУАЦИЈЕ СА ЕЛЕМЕНТОМ ИНОСТРАННОСТИ.....	143
§ 9 – ПРАВО ДРЖАВЉАНСТВА	143
9.1. ПОЈАМ И ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	143
9.2. СТИЦАЊЕ ДРЖАВЉАНСТВА И ПРИЈЕМ СТРАНЦА У ДРЖАВЉАНСТВО РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	155
9.3. ПРЕСТАНАК ДРЖАВЉАНСТВА	158
§ 10 – ПРАВА СТРАНАЦА	163
10.1. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.....	163
10.2. УЛАЗАК И БОРАВАК СТРАНАЦА У НАШОЈ ЗЕМЉИ.....	165
10.2.1. Одобрење за улазак и боравак странаца на територији Србије – Виза	168
10.2.2. Врсте боравка странаца на територији Републике Србије	169
10.3. ПРИНУДНО УДАЉЕЊЕ СТРАНЦА	173
10.4. КРЕТАЊЕ СТРАНАЦА У УНИФОРМИ	174
§ 11 – ПУТНЕ ИСПРАВЕ.....	175
11.1. ПОЈАМ И ВРСТЕ ПУТНИХ ИСПРАВА	175
11.2. ОДБИЈАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ПУТНЕ ИСПРАВЕ.....	178
§ 12 – АЗИЛ	180
12.1. ПОЈАМ И ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ АЗИЛА	180
12.2. ПРАВНИ РЕЖИМ АЗИЛА	182
12.3. НАЧЕЛА И ПОСТУПАК ДОДЕЉИВАЊА АЗИЛА.....	184

ДЕО ТРЕЋИ	193
УПРАВНО ИМОВИНСКО ПРАВО.....	193
Одељак 1.....	195
УПРАВНО СТВАРНО ПРАВО	195
§ 1 – РЕЖИМ ЈАВНИХ ДОБАРА.....	195
§ 2 – ЈАВНА СВОЈИНА У ПРАВУ СРБИЈЕ.....	198
§ 3 – АДМИНИСТРАТИВНЕ СЛУЖБЕНОСТИ	200
§ 4 – ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА КАО ОБЛИК УПРАВНОПРАВНОГ ОГРАНИЧЕЊА СВОЈИНЕ.....	203
4.1. ПОЈАМ ЕКСПРОПРИЈАЦИЈЕ КАО ПРАВНОГ ИНСТИТУТА	203
4.2. ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА У ФОРМАЛНОМ СМISЛУ (ФОРМАЛНА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА).....	205
4.2.1. Претпоставке експропријације у формалном смислу	205
4.2.2. Експропријација у формалном смислу као предмет уставног и законског права (упоредноправни аспект)	210
4.2.3. Предмет и облици експропријације у формалном смислу	220
4.3. КВАЗИЕКСПРОПРИЈАЦИЈА	226
4.3.1. Експропријација у приватном интересу	226
4.3.2. Индиректна експропријација као облик квазиекспропријације.....	228
4.3.3. „Фактичка експропријација”	237
4.3.4. Експропријација као принцип равнотеже правних интереса приликом правног уређивања појединих грађанскоправних ствари	250
4.4. ОДРЕЂИВАЊЕ ПОЈМА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈЕ У МАТЕРИЈАЛНОМ СМISЛУ	253
4.5. ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРАВУ.....	264
4.6. ЗАКОНСКО УРЕЂИВАЊЕ ЕКСПРОПРИЈАЦИЈЕ У НАШЕМ ПРАВУ	281
4.6.1. Закон о заузимању приватних непокретних добара за општенародну потребу поред накнаде за иста (експропријација од 15. марта 1866. са изменама и допунама од 17. јануара 1896. године)	281
4.6.2. Основни закон о експропријацији из 1947. године.....	283
4.6.2.1. Експропријација и други инструменти одузимања приватне својине од стране социјалистичке власти	283
4.6.2.2. Опште карактеристике експропријације по Закону о експропријацији из 1947. године	284
4.6.3. Експропријација по осталим законима из доба социјализма	288
4.6.4. Важећи закон о експропријацији из 1995. године	290
4.7. ЈЕДИНСТВО ПРАВНОГ ПОРЕТКА КАО УСТАВНИ ПРИНЦИП И ЗАКОНСКО УРЕЂИВАЊЕ ЕКСПРОПРИЈАЦИЈЕ.....	295

Одељак 2.....	314
УПРАВНО ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО.....	314
§ 5 – О УГОВОРИМА УОПШТЕ И УПРАВНИМ УГОВОРИМА НАПОСЕ	314
§ 6 – ПРОБЛЕМ УПРАВНИХ УГОВОРА У ПРАВУ СРБИЈЕ.....	318
§ 7 – УПРАВНИ УГОВОРИ У ФРАНЦУСКОМ ПРАВУ	326
7.1. ПОЈАМ УПРАВНОГ УГОВОРА И ЈАВНЕ СЛУЖБЕ У ФРАНЦУСКОМ ПРАВУ	326
7.2. ПРАВНИ РЕЖИМ УПРАВНИХ УГОВОРА У ФРАНЦУСКОМ ПРАВУ	343
§ 8 – УПРАВНИ УГОВОРИ У НЕМАЧКОМ ПРАВУ	354
8.1. УПРАВНИ УГОВОР КАО ПРАВНИ ИНСТИТУТ У НЕМАЧКОМ ПРАВУ	354
8.2. ЗАКЉУЧЕЊЕ УПРАВНОГ УГОВОРА У НЕМАЧКОМ ПРАВУ	362
8.3. НИШТАВОСТ УПРАВНОГ УГОВОРА ПО НЕМАЧКОМ ПРАВУ	366
8.4. ГАШЕЊЕ УПРАВНОГ УГОВОРА И ЊЕГОВО ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ОКОЛНОСТИМА У НЕМАЧКОМ ПРАВУ	371
§ 9 – КВАЗИ-КОНТРАКТИ У ФРАНЦУСКОМ УПРАВНОМ ПРАВУ	378
§ 10 – КОНЦЕСИЈЕ.....	383
10.1. ПОЈАМ И ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.....	383
10.2. ПРАВНИ РЕЖИМ КОНЦЕСИЈА У ПРАВУ СРБИЈЕ	386
10.2.1. Поступак давања концесије.....	386
10.2.2. Концесиона накнада и престанак концесије.....	388
10.3. РЕЖИМ КОНЦЕСИЈА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРАВУ	390
§ 11 – УГОВОР О ЈАВНИМ НАБАВКАМА У ПРАВУ СРБИЈЕ	391
11.1. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ЗАКОНСКОГ ПРАВНОГ УРЕЂИВАЊА ЈАВНИХ НАБАВКИ У ПРАВУ СРБИЈЕ.....	391
11.2. ПОСТУПАК ЈАВНИХ НАБАВКИ	396
11.3. ЗАКЉУЧЕЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ УГОВОРА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА.....	399
КЊИЖЕВНОСТ	405